

„Ach na swěće gor wjac dušnje njeje a ja sebi myslu, zo tež ženje wjac wordować njebudže: te naše šulske džěci, te su wam tak lóze, tak bjezbóžne, zo sebi to žadyn žiwy čłowjek myslíc njemóže. Mi su cyłe cyhle na třěše z kamjenjami rozbiłe a we płoće wšitke štomiki podłamałe. A štučki wam te spěwaju, tych by so w mojej młodosci kóždy wopiłc hanibował. Wučer je bić njesmě, hewak běža stari do Lubija a jeho wobskorža.“ Jedyn druhi (putnik) wo nich swědčeše: „Zo maju so ludžo strowić, wo tym po zdaću tute džěci ničo njewědzachu; ale na zahrodach tam wokoło hanjachu, halekach a so khlemjachu, zo mi wuši zastupowaštej: Tu widzjach, kak wěrne su słowa, kotrež mi raz mój Błotowski přećel praješe: z najmjeńša jena generacija je přez přeněmčowanje duchownje do čista zhubjena.“ Z wjetša pak je jich wjac generacijow zhubjenych. Hewak rěča hišće Serbja w Ketlicach a Ketliskej šulskej wosadze mjez sobu serbscy, woprawdźići Němcy tež mnozy něšto małke rozumja, ale rěčeć njemóža; ci, kotřiž su we wobličanju jako Němcy, kiž móža serbski, woznamjenjeni, su w tutej, kaž we Łuwočićanskej šulskej wosadze z wjetša Serbja, kiž němcuja a so přeněmčuja. — Walowy: Džěci z cyłych Walowow (tež Nosać. džěla) do Ketliskeje šule khodža; serbski móža hišće wšitke, ale mnohe počínaju so serbskeje maćérneje rěče hanibować, dokelž němske na nje wołaju: Windše kawke! atd. Su tu 3 měšane swójby (mužowjo němscy), we nich rěči so z wjetša serbski. — Wujeř: Serbsko-němske swójby (3) rěča jenož němscy, tež druzy Serbja rad němcuja; na dworje staj 2 pólskaj služobnaj. — Luchow: Před 30 lětami bě wjes hišće cyłe serbska, a přeni Němc, kiž tehdy do wsy přičahny, bě korčmař; wón sam wo sebi khwaleše: „Wie ich vór 30 Joren ins Dórf kom, do wor oll's windš, ôch dar Gmejnderôt; wie 'ch ob'r rajng'wählt wurde, do musst'n sä glaj mit ihr'm windšen Zojg ufhër'n.“ Jeho dla so tež w korčmje wot Serbow najbóle němski rěči; hewak rěča Serbja mjez sobu serbski, šulske džěci mjez sobu ducy do šule a ze šule wšitke němski rěča, tež te, kiž hewak domach ze staršimi serbuja. Měšanych swójbow je 7, we nich so němcuje. — Wopaleń: Šulske džěci, tež te, kiž domach serbski ze staršimi rěča, powědaju mjez sobu jenož němski, tohorunja doroscena młodosc, wosebje w korčmje při